

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชน

นอกสถานศึกษา เขตบางซื่อ

จัดทำโดย นางสาวอรอนงค์ น้อยเสวก

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานปกครองชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๘

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา

เขตบางซื่อ

จัดทำโดย นางสาวอรอนงค์ น้อยเสวก

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ

หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๘

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

ลงชื่อ.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(นางสไบทิพย์ เจริญวัฒนาจินดา)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการต้น ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต

สังกัด สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ

วันที่.....

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	
กิตติกรรมประกาศ	
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๘
เป้าหมาย	๘
ปัจจัยความสำเร็จ	๘
ขั้นตอนการปฏิบัติและผู้รับผิดชอบ	๙
งบประมาณ	๑๔
ระยะเวลาดำเนินงาน	๑๔
แนวทางการบริหารความเสี่ยง	๑๔
การประเมินผล	๑๕
ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๖
ข้อเสนอแนะ	๑๖
บรรณานุกรม	๑๗
ภาคผนวก	๑๘
แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒	
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด	
การบริหารจัดการแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒	
แบบสำรวจข้อมูลเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา	
แบบฟอร์มรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา	
ตารางกิจกรรมค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน / เยาวชนกลุ่มเสี่ยง	
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	๒๕

บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์ปัญหาหาเสพติดในปัจจุบันยังคงรุนแรง และมีแนวโน้มแพร่ระบาดในประชากรกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เป็นกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงและมีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่อเข้าสู่วงจรยาเสพติดได้ง่าย จากข้อมูลผู้รับเข้ารับการบำบัดรักษาหาเสพติดในปี ๒๕๕๗ เมื่อเทียบกับประชากรทั่วไปในแต่ละช่วงอายุพบว่าประชากรช่วงอายุ ๑๕ ปี ลงไปถึงอายุ ๒๕ ปีมีอัตราส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องและเข้าบำบัดรักษาหาเสพติดมากที่สุด คิดเป็น ๕๐.๘ คนต่อประชากร ๑๐๐๐ คน ฉะนั้นเด็กและเยาวชน จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญกลุ่มหนึ่งในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติด และเมื่อพิจารณาข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษา โดยแยกสัดส่วนระหว่างเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและมีเพื่อนนักเรียนหรือแยกระหว่างเยาวชนในและนอกสถานศึกษา พบว่าเฉลี่ยโดยรวมสัดส่วนผู้เข้ารับการบำบัดที่เป็นนักเรียน เมื่อเทียบกับผู้เข้ารับการบำบัดที่ไม่ได้เป็นนักเรียน คิดเป็นอัตราส่วนประมาณ ๑ ต่อ ๕ ดังนั้น เยาวชนนอกสถานศึกษาจึงนับเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันให้ห่างไกลจากปัญหาหาเสพติด ซึ่งเยาวชนในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เข้าถึงได้ยาก จึงทำให้ไม่ได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกัน ที่จะปกป้องตนเองจากปัญหาหาเสพติดและปัญหาอื่นๆ ได้อย่างเพียงพอตลอดจนยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างชัดเจน ซึ่งหากประชากรกลุ่มนี้ขาดภูมิคุ้มกันหาเสพติด ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประชากรวัยศึกษาต่อเนื่องถึงวัยแรงงานอันจะส่งผลกระทบต่อเนื่องก่อให้เกิดปัญหาตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงสังคมโดยรวม จึงจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันหาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา

พื้นที่เขตบางซื่อ เป็นแหล่งการค้า การบริการ และแหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก และเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญ มีพื้นที่ ๑๑.๕๔๕ ตารางกิโลเมตร มีชุมชนทั้งหมด ๕๐ ชุมชน ลักษณะของชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนแออัด ๔๘ ชุมชน ชุมชนเมือง ๑ ชุมชน และชุมชนหมู่บ้านจัดสรร ๑ ชุมชน ประชากรในชุมชนจำนวนประมาณ ๔๐,๐๐๐ คน ส่วนหนึ่งของประชากรเป็นเยาวชน มีปัญหาการแพร่ระบาดของหาเสพติดในชุมชนตั้งแต่ระดับเล็กน้อย ปานกลาง ถึงขั้นรุนแรง มาตรการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการมาในส่วนของกาเฝ้าระวัง การแจ้งเบาะแสข่าวสารของประชาชนในชุมชน แม้กระทั่งกรรมการชุมชนอาสาสมัครต่างๆ ที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นหูเป็นตาเฝ้าระวังภัยหาเสพติดได้อย่างเต็มที่

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามหาเสพติดเขตบางซื่อ (ศป.ปส.เขต) เป็นกลไกระดับพื้นที่ มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ พร้อมด้วยหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของสำนักงานเขตร่วมเป็นกรรมการ โดยมีฝ่ายปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ร่วมกันกำหนดกรอบ แนวทาง และการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดโดยครอบคลุมทั้งในด้านปราบปรามผู้ค้า/ผู้ผลิต การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับหาเสพติดในชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดหาเสพติด รวมไปถึงการสร้างระบบเฝ้าระวังปัญหาหาเสพติดในพื้นที่เขตบางซื่อ ทั้งนี้ การปฏิบัติภายใต้นโยบายของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดระดับชาติ และระดับกรุงเทพมหานคร

ตามแผนยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับหาเสพติด ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑.๒ สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา ประกอบกับการประชุมคณะกรรมการศูนย์ผู้อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙ แจ้งแนวทางสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันหาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยให้ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามหาเสพติดเขต (ศป.ปส.เขต) จัดตั้งศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่เขต และจัดตั้งคณะทำงานคุ้มครองและพัฒนา

เยาวชนนอกสถานศึกษาเพื่อสำรวจข้อมูล สภาพปัญหา ความต้องการ และพัฒนาเยาวชนนอกสถานศึกษา จึงได้ทำการศึกษาแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษาในชุมชน พื้นที่เขตบางซื่อ โดยนำหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ทฤษฎีกระบวนการบริหารงาน POSDCORB และ ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) มาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดใน เยาวชนนอกสถานศึกษาเขตบางซื่อ วัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษาในพื้นที่เขตบางซื่อ ได้มี ส่วนร่วมในการป้องกัน เฝ้าระวังภัยและแก้ไขปัญหาเสพติด ปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ในทัศนคติเชิงลบของ คนหมู่มาก และเพื่อให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดและจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติดในเด็กและ เยาวชนในพื้นที่เขตบางซื่อลดลง เป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนอายุ ๖ - ๒๕ ปี ในชุมชนพื้นที่เขตบางซื่อ ๕๐ ชุมชน ที่ไม่ได้เรียนอยู่ในสถานศึกษาและมีพฤติกรรมเสี่ยง ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาให้ เป็นไปอย่างเหมาะสมภายในระยะเวลา ๒ ปี (๒๕๕๙-๒๕๖๐) และดำเนินการติดตามต่อไป อย่างต่อเนื่อง พร้อมขยายผลไปยังหมู่บ้าน ชุมชนเมือง และสถานที่เสี่ยงต่างๆ ในพื้นที่เขต ตามวิสัยทัศน์ เยาวชนนอก สถานศึกษาเขตบางซื่อ มีคุณค่า ร่วมพัฒนาสังคม โดยใช้งบประมาณประจำปี ๒๕๕๙ งบประมาณประจำปี ๒๕๖๐ เงินงบบกลางกรุงเทพมหานคร เงินอุดหนุนรัฐบาล ระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๐

ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา เขตบางซื่อ ประกอบด้วย ข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มเป้าหมาย การติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง การยอมรับและมีส่วนร่วมจากกลุ่มเป้าหมายและผู้ปกครอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสานความร่วมมือ ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้การดำเนินการไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ เยาวชนและผู้ปกครอง ไม่ให้ความร่วมมือกลัวเสียชื่อเสียง ทำให้ไม่ได้ข้อมูลและสภาพปัญหาที่แท้จริง สังคมบางส่วนยังมีทัศนคติ ในแง่ลบ การทำงานไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยมีแนวทางแก้ไข คือ ใช้กลไกการเข้าถึงเด็กและครอบครัวเพื่อสร้างความเข้าใจและไว้วางใจ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการยอมรับ และขอโอกาสจากสังคม การสร้างระบบเฝ้าระวังปัญหาในพื้นที่โดยหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และหน่วยงาน สนับสนุนทุกระดับต้องติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด ด้านผลผลิต (Output) ศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่เขตบางซื่อ สำรวจข้อมูลสภาพปัญหาของ เยาวชนนอกสถานศึกษาในชุมชนเขตบางซื่อ จำนวน ๕๐ ชุมชน และดำเนินกิจกรรมพัฒนาเยาวชน ตามแผนปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องครบทุกชุมชน ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๐ ด้านผลลัพธ์ (Outcome) จำนวนเยาวชนนอกสถานศึกษาได้รับการพัฒนาโดยการเข้าสู่ระบบการศึกษา เข้ารับการ ฝึกอาชีพ ได้รับการช่วยเหลือและเข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ การแพร่ระบาดของ ยาเสพติดและจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาเสพติดในเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง ๖ - ๒๕ ปี ในพื้นที่ เขตบางซื่อลดลง ประโยชน์ที่ได้รับเยาวชนนอกสถานศึกษาในชุมชนพื้นที่เขตบางซื่อ ๕๐ ชุมชน ได้รับการ ดูแลช่วยเหลือ พัฒนา อย่างทั่วถึง ป้องกันการก่อกำเนิดของเยาวชนกลุ่มใหม่ที่มีพฤติกรรมเสี่ยง

ในการดำเนินงานสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา กระบวนการ ติดตาม ดูแล คุ้มครอง พัฒนาและให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารควรให้ การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้การ สนับสนุนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ซึ่งเมื่อการดำเนินการในชุมชนพื้นที่เขตบางซื่อ ๕๐ ชุมชน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ จะได้ขยายผลไปยัง หมู่บ้าน ชุมชนเมือง และสถานที่เสี่ยงในพื้นที่ เขตบางซื่อต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่องการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา เขตบางซื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานคร ระดับกลาง รุ่นที่ ๑๘ ระหว่างวันที่ ๘ มีนาคม - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ความสำเร็จของรายงานเล่มนี้ได้รับความกรุณาจากนางสไบทิพย์ เจริญวัฒนจินดา ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตราชวัตรบูรณะ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้คำชี้แนะและเติมเต็ม และขอขอบคุณวิทยากร คณาจารย์ผู้สอนที่ได้ให้ความรู้และวิทยากรต่างๆ รวมทั้งกรอบแนวความคิดสมัยใหม่ที่เป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการจัดทำรายงานฉบับนี้

นางสาวอรอนงค์ น้อยเสวก

หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ

การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา เขตบางซื่อ

๑. หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ / สภาพปัญหา

สถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดในปัจจุบันยังคงรุนแรงและมีแนวโน้มแพร่ระบาดในประชากรกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เป็นกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงและมีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่อเข้าสู่วงจรของยาเสพติดได้ง่าย จากข้อมูลผู้รับเข้ารับการบำบัดรักษา ยาเสพติดในปี ๒๕๕๗ เมื่อเทียบกับประชากรทั่วไปในแต่ละช่วงอายุพบว่าประชากรช่วงอายุ ๑๕ ปี ลงไปถึงอายุ ๒๕ ปีมีอัตราส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องและเข้าบำบัดรักษา ยาเสพติดมากที่สุด คิดเป็น ๕๐.๘ คนต่อประชากร ๑๐๐๐ คน ฉะนั้นเด็กและเยาวชนจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญกลุ่มหนึ่งในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และเมื่อพิจารณาข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ช่วงอายุ ๑๓-๑๙ ปี ที่เป็นรายใหม่จริงในแต่ละปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๖ โดยแยกสัดส่วนระหว่างเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและมีใช้นักเรียนหรือแยกระหว่างเยาวชนในและนอกสถานศึกษา พบว่าเฉลี่ยโดยรวมสัดส่วนผู้เข้ารับการบำบัดที่เป็นนักเรียน เมื่อเทียบกับผู้เข้ารับการบำบัดที่ไม่ได้เป็นนักเรียน คิดเป็นอัตราส่วนประมาณ ๑ ต่อ ๕ ดังนั้นเยาวชนนอกสถานศึกษาจึงนับเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันให้ห่างไกลจากปัญหายาเสพติด ซึ่งเยาวชนในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เข้าถึงได้ยาก จึงทำให้ไม่ได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันที่จะปกป้องตนเองจากปัญหายาเสพติดและปัญหาอื่นๆ ได้อย่างเพียงพอตลอดจนยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างชัดเจน ที่ผ่านมามีการดำเนินการเพื่อควบคุมและลดปริมาณยาเสพติดด้วยมาตรการด้านปราบปรามและสกัดกั้นยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการดำเนินมาตรการบำบัดฟื้นฟูเพื่อควบคุมและลดปริมาณผู้เสพยาเสพติดแล้วก็ตาม แต่ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดจะยังคงอยู่เนื่องจากยังไม่ได้มีการควบคุมปัญหาอย่างครบวงจร โดยเฉพาะการดำเนินมาตรการป้องกันยาเสพติดเพื่อลดความต้องการยาเสพติดของประชากรกลุ่มที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจึงจำเป็นต้องดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ เยาวชนที่อยู่นอกสถานศึกษา ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๓.๕ ล้านคน ซึ่งหากประชากรกลุ่มนี้ขาดภูมิคุ้มกันยาเสพติดย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประชากรวัยศึกษาต่อเนื่องถึงวัยแรงงานอันจะส่งผลกระทบต่อเนื่องก่อให้เกิดปัญหาตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงสังคมโดยรวม

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ การป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเร่งดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เข้มแข็งและยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาล พร้อมดูแลเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตให้มีโอกาสได้รับการศึกษาและโอกาสในการประกอบอาชีพ เพื่อเสริมสร้างกำลังใจ สร้างทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมไม่หลงผิดเข้าสู่วงจรชีวิตของยาเสพติดซึ่งจะเป็นการลดระดับปัญหายาเสพติดในระยะยาว

พื้นที่เขตบางซื่อ เป็นแหล่งการค้า การบริการ และแหล่งที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก และเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญ มีพื้นที่ ๑๑.๕๔๕ ตารางกิโลเมตร มีชุมชนทั้งหมด ๕๐ ชุมชน ลักษณะของชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนแออัด ๔๘ ชุมชน ชุมชนเมือง ๑ ชุมชน และชุมชนหมู่บ้านจัดสรร ๑ ชุมชน ประชากรในชุมชนจำนวนประมาณ ๔๐,๐๐๐ คน ส่วนหนึ่งของประชากรเป็นเยาวชน มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนตั้งแต่ระดับเล็กน้อย ปานกลาง ถึงขั้นรุนแรง มาตรการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการมาในส่วนของ การเฝ้าระวัง การแจ้งเบาะแสข่าวสารของประชาชนในชุมชน แม้กระทั่งกรรมการชุมชน

อาสาสมัครต่างๆ ที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นหูเป็นตาเฝ้าระวังภัยยาเสพติดได้อย่างเต็มที่ ยาเสพติดจึงเป็นปัญหาโลกแตก ผู้ใดพยายามแก้ไขปัญหายาเสพติดจะประสบความเดือดร้อนในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่การขู่เข็ญ การลอบทำร้าย การกลั่นแกล้งต่างๆ จากกลุ่มผู้ค้าหรือผู้เสพยาเสพติด การแพร่ระบาดของยาเสพติดจึงไม่ลดลง ซึ่งจากข้อมูลการบำบัดรักษายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๕๘ พบว่าเป็นเยาวชนอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ๔๗ ราย อายุ ๑๕-๑๙ ปี ๑,๑๒๘ ราย และอายุ ๒๐-๒๔ ปี ๑,๙๙๔ ราย รวม ๓,๑๖๙ ราย และจากสถิติผู้เข้ารับการรักษาพบว่าอายุที่เริ่มใช้ยาเสพติดไม่มีความแตกต่างกันตามชนิดของยาเสพติด เช่น ผู้ที่เสพยาบ้า เฮโรอีน กัญชา และยาบ้า ส่วนใหญ่จะเริ่มใช้ยาเสพติดเมื่ออายุระหว่าง ๑๕-๑๙ ปี เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่ากลุ่มเป้าหมายที่ใช้ยาเสพติดทุกชนิดจะเริ่มใช้ในวัยเด็กหรือเยาวชนแทบทั้งสิ้น และมีแนวโน้มอายุที่จะเริ่มใช้ยาเสพติดลดลงโดยตลอด ในด้านพฤติกรรมที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ผ่านมาเด็กและเยาวชนจะมีพฤติกรรมเสพติดเพียงอย่างเดียว แต่ในปัจจุบันพบว่าในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ใช้ยาเสพติดได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการค้าด้วย จากเหตุผลหลายประการได้แก่ เพื่อให้สามารถมียาเสพติดไว้เสพ การหาเงินเพื่อไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ รวมทั้งใช้จ่ายในสิ่งฟุ่มเฟือยเพื่อสนองความต้องการของตนเองจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษาตามนโยบายระดับชาติและนโยบายระดับกรุงเทพมหานคร

นโยบายระดับชาติ

๑. คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เรื่องการปราบปรามและหยุดยั้งการแพร่ระบาดของยาเสพติด กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่สำคัญต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน โดยให้ทุกหน่วยงาน ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชน ดำเนินการ ควบคุม กำกับดูแล ป้องกัน ปราบปรามยาเสพติดและบำบัดติดตาม แก้ไขปัญหาผู้เสพออย่างจริงจัง

๒. คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เรื่องจัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ศอ.ป.ส.” ทำหน้าที่เป็นองค์กรอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาระดับชาติ โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทางและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ไปสู่การปฏิบัติ จัดให้มีแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดทั้งในระดับส่วนกลาง และระดับพื้นที่ รวมทั้งอำนวยการเร่งรัด กำกับดูแล การตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมถึงหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย และมียุทธศาสตร์และภารกิจ ที่เกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การพัฒนามาตรฐานการบำบัดทุกระบบ ติดตามผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูฯ ให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดให้กลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้ใช้งานในสถานประกอบการ

๓. แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ ประกอบด้วย
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑.๑ สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาต่อการรองรับสภาพปัญหา
 ยาเสพติดในสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑.๒ สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑.๓ สร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันในผู้ใหญ่และวัยแรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การแก้ไขปัญหาผู้เสพผู้ติดยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒.๑ ผู้เสพติดเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒.๒ ได้รับการติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างมีคุณภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
 เพื่อป้องกันการเสพติดซ้ำ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒.๓ ครอบครัว ชุมชนสังคมยอมรับและให้โอกาสและมีส่วนร่วมในการบำบัด
 ฟื้นฟูและติดตามดูแลช่วยเหลือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒.๔ บริหารจัดการอย่างบูรณาการทุกภาคส่วนที่มีประสิทธิภาพเอื้ออำนวย
 ต่อการบำบัดฟื้นฟูโดยยึดผู้เสพติดเป็นศูนย์กลาง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓.๑ สร้างและพัฒนาระบบรองรับสนับสนุนการคืนคนดีให้สังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การควบคุมตัวยาและผู้ค้ายาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ลดศักยภาพการผลิตยาเสพติดภายนอกประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๒ เสริมศักยภาพการสกัดกั้นยาเสพติดในประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๓ ทำลายศักยภาพของกลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๔ ควบคุมพื้นที่ผลิตหรือปลูกพืชเสพติดในประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๕ บริหารจัดการการบังคับใช้กฎหมายให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕.๑ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕.๒ ควบคุมปัญหาเสพติดและรองรับพันธกรณีระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕.๓ ปรามปรามยาเสพติดระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕.๔ ป้องกันยาเสพติดและแก้ไขปัญหาผู้เสพผู้ติดยาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕.๕ การพัฒนาทางเลือก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕.๖ กฎหมายและกฎหมายระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖.๑ สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อควบคุม ป้องปรามและป้องกันปัญหาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖.๒ บริหารจัดการสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมให้เอื้อต่อการ
 ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การมีส่วนร่วมภาคประชาชน

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗.๑ สร้างกระบวนการและศักยภาพ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗.๒ สร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการควบคุมปัญหายาเสพติดระดับพื้นที่ในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘.๑ จัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสม ลดความซ้ำซ้อน และสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘.๒ บูรณาการประสานเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บทแผนยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติดกับทุกแผนที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘.๓ พัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติดทุกระบบให้มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘.๔ พัฒนาระบบอำนวยการและระบบสนับสนุนที่มีเอกภาพ เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ประสานการปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากร และติดตามประเมินผล โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

๔. คำสั่งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติที่ ๘/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ เรื่อง แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ปี๒๕๕๙ แผนงานสร้างภูมิคุ้มกันเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา กำหนดให้ศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่เป็นกลไกการดำเนินงาน ส่งเสริมสนับสนุน คุ้มครอง พัฒนาและป้องกันยาเสพติดเยาวชนนอกสถานศึกษาด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย โดยระดมสรรพกำลังจากหน่วยงาน/องค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษาให้บรรลุผล โดยโครงสร้างการบริหารจัดการกลไกอำนวยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ปี ๒๕๕๙ แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

๔.๑ กลไกระดับชาติ (Agenda) มีศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) เป็นกลไกอำนวยการ กำกับ ติดตามการนำยุทธศาสตร์ที่เป็นวาระแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหายาเสพติด ข้อขัดข้องให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด

๔.๒ กลไกระดับภารกิจ (Function) มีศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับกระทรวง กรม และระดับหน่วยงาน รับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจ โดยเน้นการบูรณาการแผนงานและงบประมาณภายในหน่วยงาน และระหว่างหน่วยงาน ให้เกิดเอกภาพ และมุ่งต่อการสนับสนุนการดำเนินงานระดับพื้นที่รวมทั้งการกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัด

๔.๓ กลไกระดับพื้นที่ (Area) มีกลไกหลักรับผิดชอบในการเฝ้าระวังและดำเนินงานในพื้นที่ ดังนี้

(๑) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศป.ปส.จ) คณะกรรมการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร และศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศป.ปส.กทม.) โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจหน้าที่ในการบูรณาการแผนงานงบประมาณ และอำนวยการกำกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบร่วมกับส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศอ.ปส.อ.) และศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเขต (ศอ.ปส.เขต.) โดยนายอำเภอและผู้อำนวยการเขตเป็นผู้อำนวยการทำหน้าที่รับนโยบาย แนวทาง และแผนงานโครงการที่จังหวัดและกรุงเทพมหานครกำหนด นำไปประสานการปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการ องค์กรภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

กรณีพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกรุงเทพมหานคร (ศอ.ปส.กทม.) ตั้งคณะทำงานคุ้มครองและพัฒนาเยาวชนนอกสถานศึกษาขึ้น ประกอบด้วย หน่วยงานในสังกัด กทม. ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักพัฒนาสังคม สำนักอนามัย สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมให้สำนักงานเขตทั้ง ๕๐ เขต สรุทวข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษา จัดตั้ง และบริหารจัดการศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่ เขตละ ๑ ศูนย์

นโยบายระดับกรุงเทพมหานคร

๑. แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑ - มหานครแห่งความปลอดภัย
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑.๒ - ปลอดภัยอาชญากรรม ยาเสพติด
๒. แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐
 - ด้านที่ ๑ เมืองมีความปลอดภัยและเป็นระเบียบเรียบร้อย
 - มิติที่ ๑.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญห การติดยาและสารเสพติด
 - เป้าประสงค์ที่ ๑.๒.๓ เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง และความเข้มแข็งทางจิตใจให้แก่เด็กและเยาวชน
๓. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)
 - ด้านที่ ๑ มหานครความปลอดภัย
 - มิติที่ ๑.๒ ปลอดภัยจากอาชญากรรมและยาเสพติด
 - เป้าหมายที่ ๑.๒.๒ เด็กและเยาวชนไม่เสพยาเสพติด ผู้เสพติดทุกคนเข้าสู่ระบบการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีมาตรฐานและมีความเหมาะสม
๔. นโยบายการพัฒนากรุงเทพมหานครของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 - ๖ นโยบายหลัก ๑๐ มาตรการเร่งด่วน
 - นโยบายด้านมหานครแห่งความปลอดภัย
 - เป้าประสงค์ : ชาวกรุงเทพมหานคร มีความมั่นใจในการจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนอันเนื่องมาจากปัญหาอาชญากรรมยาเสพติด
 - อค์คิภัยและอุทกภัย
 - จัดตั้งอาสาสมัครชุมชน เฝ้าระวังภัย และยาเสพติด เสริมความปลอดภัยทุกชุมชน

๕. มติที่ประชุมคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๓๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ แจ้งแนวทางสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนอายุ ๖ - ๒๕ ปี ที่ไม่ได้เรียนอยู่ในสถานศึกษา เตรีตเตรหรือจับกลุ่มอยู่ในชุมชนกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในชุมชนแออัดที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดจำนวน ๗๓๐ ชุมชน กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการ คือ

๕.๑ จัดตั้งคณะทำงานป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๕.๒ สสำรวจข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษา เพื่อจำแนกสำหรับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาให้เป็นอย่างดีเหมาะสม

๕.๓ ประสาน / บูรณาการ / ระดมความร่วมมือกับหน่วยงาน / องค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อจัดกิจกรรมและดูแลช่วยเหลือเยาวชนนอกสถานศึกษา

การดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานเขตบางซื่อ

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเขตบางซื่อ (ศป.ปส.เขต) จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่๑๕๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ โดยให้ศูนย์อำนวยการและศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับพื้นที่ ที่มีอยู่แล้วดำเนินการไปตามที่มีคำสั่งแต่งตั้งไว้เช่นเดิม เพียงแต่เปลี่ยนชื่อศูนย์ฯ ให้เหมาะสมตามสถานการณ์องค์ประกอบของศูนย์ฯ ร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของสำนักงานเขตร่วมเป็นกรรมการ โดยมีฝ่ายปกครอง เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ร่วมกันกำหนดกรอบ แนวทาง และการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยครอบคลุมทั้งในด้านปราบปรามผู้ค้า/ผู้ผลิต การป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมไปถึงการสร้างระบบเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในพื้นที่เขตบางซื่อ ทั้งนี้ การปฏิบัติภายใต้นโยบายของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับชาติ และระดับกรุงเทพมหานคร

หลักวิชาการที่นำมาใช้ประยุกต์กับสถานการณ์

๑. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักสำคัญ ที่สังคมไทยและหน่วยงานราชการกรุงเทพมหานครต้องให้ความสนใจและถือปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายต่างๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อการพัฒนาาระบบบริหารราชการให้ทันสมัยตามหลักธรรมาภิบาล ที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามผลดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง ความโปร่งใส เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยังพอใจเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกๆฝ่าย

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการและร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลกระทบหรือส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำรงชีวิตของประชาชน การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ

๑.๑ การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำสุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลข่าวสารใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าวการติดประกาศ และการใช้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

๑.๒ การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

๑.๓. การเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมกิจกรรม หรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณา เป็นทางเลือกในการบริหารงานของรัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

๑.๔. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

๑.๕. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นตอนที่ให้บทบาทในระดับสูงสุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การประชาพิจารณ์การดำเนินกิจกรรมโครงการที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต การลงประชามติในกฎหมายสำคัญ ๆ เป็นต้น

๒. ทฤษฎีกระบวนการบริหาร POSDCORB ของกูลิค และ เออร์วิกค์ ได้รวบรวมแนวคิดทางด้านการบริหารต่างๆ เอาไว้ในหนังสือ ชื่อ “Paper on the Science of Administration” โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีชื่อว่า “POSDCORB” ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร ๗ ประการ คือ

๒.๑ Planning (การวางแผน) เป็นการวางแผนโครงการซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization)

๒.๓ Staffing (การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

๒.๔ Directing (การอำนวยการ) เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision making) เป็นต้น

๒.๕ Coordinating (การประสานงาน) เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

๒.๖ Reporting (การรายงาน) เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย

๒.๗ Budgeting (การงบประมาณ) เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำงาน การควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

๓. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้ เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (positive leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (dynamic leader) และผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (negative leader) ผลของการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง (ยุพาพร รุปราม, ๒๕๔๕, หน้า ๘)

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อนำเสนอแนวทางสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษาในพื้นที่เขตบางซื่อไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับและห่างไกลจากยาเสพติด

๒.๒ เพื่อให้กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษาในพื้นที่เขตบางซื่อ ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันเฝ้าระวังภัยและแก้ไขปัญหาเสพติด

๒.๓ เพื่อปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของเยาวชนนอกสถานศึกษาในทัศนคติเชิงลบของคนหมู่มาก

๒.๔ เพื่อให้สถิติการแพร่ระบาดของยาเสพติด และจำนวนผู้เข้ารับการรักษาเสพติดในเด็กและเยาวชนในพื้นที่เขตบางซื่อลดลง

๓. เป้าหมาย

เด็กและเยาวชนอายุ ๖-๒๕ ปี ในชุมชนพื้นที่เขตบางซื่อ ๕๐ ชุมชน ที่ไม่ได้เรียนอยู่ในสถานศึกษาและมีพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ ชิงรถ เทียวเตร่ มั่วสุม เร่ร่อน เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดที่ผิดกฎหมาย ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาให้เป็นไปอย่างเหมาะสมภายในระยะเวลา ๒ ปี (๒๕๕๙-๒๕๖๐) และดำเนินการติดตามต่อไปอย่างต่อเนื่อง พร้อมขยายผลไปยังหมู่บ้าน ชุมชนเมือง และสถานที่เสี่ยงต่างๆในพื้นที่เขต

วิสัยทัศน์ เยาวชนนอกสถานศึกษาเขตบางซื่อ มีคุณค่า ร่วมพัฒนาสังคม

๔. ปัจจัยความสำเร็จ

๔.๑ ข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มเป้าหมายมีความสำคัญต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก เพื่อสร้างความเข้าใจถึงสภาพเยาวชนแต่ละราย/แต่ละกลุ่ม และเพื่อให้เกิดการดำเนินงานช่วยเหลือ ดูแล แก้ไขปัญหาเยาวชนที่ตรงจุดในแต่ละราย

๔.๒ การติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อระดับปกครองสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมายให้พ้นจากภาวะความเสี่ยงได้

๔.๓ การยอมรับและมีส่วนร่วมจากกลุ่มเป้าหมายมีความสำคัญโดยจำเป็นต้องเข้าถึงเยาวชนกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งผู้ปกครอง ทั้งการเข้าถึงตัวและเข้าถึงใจ เพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้าร่วมกับโครงการ ตลอดจนเพื่อให้เกิดแนวทางแก้ไขปัญหามาจากกลุ่มเป้าหมายเอง

๔.๔ ผู้นำในระดับต่าง ๆ อาทิ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขต ผู้บังคับการตำรวจนครบาล ผู้กำกับการสถานีตำรวจ ผู้นำชุมชน จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของสภาพปัญหา ใส่ใจและมุ่งมั่นที่จะดำเนินการแก้ไข ดังนั้น หากเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำหรือแนวนโยบายไม่ต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานได้

๔.๕ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความสำคัญในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากการดำเนินงานกับเยาวชนและผู้ปกครองเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จำเป็นต้องอาศัยการพูดคุย โน้มน้าวเพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนเทคนิควิธีการและช่วยเหลือกันระหว่างผู้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เพื่อให้การดำเนินงานกลุ่มเป้าหมายแต่ละรายประสบความสำเร็จ

๔.๖ ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ หากขาดความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆที่มาสนับสนุนการดำเนินงาน ทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณ การดูแล ช่วยเหลือ รับส่งต่อเยาวชนกลุ่มเป้าหมายในด้านต่างๆ อาทิ ด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และการบำบัดรักษายาเสพติด

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติและผู้รับผิดชอบ

๕.๑ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเขตบางซื่อ (ศป.ปส.เขต) พิจารณาจัดตั้งศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่เขตบางซื่อ โดยตั้งเป้าหมายในปี ๒๕๕๙ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเข้าถึง ดูแล ช่วยเหลือ ค้ำครอง และดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติด เพื่อพัฒนาเยาวชนนอกสถานศึกษา

๕.๒ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเขตบางซื่อ (ศป.ปส.เขต) จัดตั้งคณะทำงานค้ำครองและพัฒนาเยาวชนนอกสถานศึกษาเขตบางซื่อ ประกอบด้วยผู้อำนวยการเขตเป็นประธานคณะทำงาน ร่วมด้วยหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและดูแลคุณภาพชีวิตของเยาวชนนอกสถานศึกษาทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของสำนักงานเขตร่วมเป็นคณะทำงาน หัวหน้าฝ่ายปกครองเป็นคณะทำงานและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่

๕.๒.๑ ผู้อำนวยการ จัดตั้ง ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่เขตบางซื่อ

๕.๒.๒ สํารวจข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษาในพื้นที่ และข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของเยาวชนนอกสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และนำเข้าข้อมูลเยาวชนนอกสถานศึกษาในช่องทางหรือฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕.๒.๓ ประสานงาน และบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อดูแล ช่วยเหลือ ค้ำครอง พัฒนาเยาวชนนอกสถานศึกษาตามความเหมาะสม และความต้องการของเยาวชน

๕.๒.๔ กำกับ ติดตาม และเร่งรัด ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานของ ศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่ในช่องทางหรือฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ คณะทำงานคุ้มครองและพัฒนาเยาวชนนอกสถานศึกษาเขตบางซื่อ โดยศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่เขตบางซื่อ สํารวจข้อมูลจํานวนเยาวชนนอกสถานศึกษาในพื้นที่ชุมชนเขตบางซื่อ และข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการของเยาวชนนอกสถานศึกษา เพื่จําแนกการดูแล ช่วยเหลือและพัฒนาให้เป็นไปอย่างเหมาะสม โดยประสานงาน และบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน องค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อจัดกิจกรรมและดูแลช่วยเหลือเยาวชนนอกสถานศึกษา ตามภารกิจและกิจกรรม ดังนี้

๕.๓.๑ สํารวจข้อมูล เด็กและเยาวชนจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ผ่านกลไกในพื้นที่ชุมชน เช่น กรรมการชุมชน อาสาสมัครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)อาสาสมัครสาธารณสุข (อสส.) ตำรวจบ้าน ว่าเด็กและเยาวชนแต่ละคนในชุมชนกำลังเรียนอยู่ในสถานศึกษาหรือไม่ หากเป็นเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา มีสภาพปัญหาและความต้องการอย่างไร เพื่จําแนกออกเป็นกลุ่ม สําหรับการดูแล ช่วยเหลือ หรือ คุ้มครอง ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม รวมทั้งดำเนินการนำเข้าข้อมูลของเยาวชนนอกสถานศึกษา เช่น หมายเลขประจำตัวประชาชน สภาพปัญหาและความต้องการ เป็นต้น ลงในแบบสํารวจข้อมูลเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษาและแบบฟอร์มการรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยการลงพื้นที่สํารวจ ตรวจสอบเยี่ยมพบปะ พูดคุย สอบถามเพื่อค้นหาตัวเด็กและเยาวชน

๕.๓.๒ ดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและชุมชนเกิดความเข้าใจในวัตถุประสงค์การดำเนินงาน และชักชวนเยาวชนนอกสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่เขตบางซื่อ รวมทั้งเผยแพร่รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับโทษพิษภัยยาเสพติด และการป้องกันยาเสพติดแก่เยาวชนนอกสถานศึกษา

๕.๓.๓ จําแนกกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษาในพื้นที่เขตบางซื่อ เพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาเยาวชน และช่วยเหลือตามความต้องการของเยาวชนในพื้นที่เขตบางซื่อร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

(๑) กิจกรรมฝึกอบรมพัฒนาทัศนคติ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามหลักสูตรค่ายเยาวชนอาสาทำความดีเพื่อแผ่นดิน

(๒) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ พัฒนาทำความสะอาดศาสนสถาน , พัฒนาทำความสะอาดชุมชน , แสวงพลังสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติด

(๓) กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ การจัดแข่งขันกีฬา

(๔) การศึกษาต่อ

(๕) การฝึกอาชีพและจัดหางาน

(๖) กิจกรรมจิตอาสาเพื่อสร้างการยอมรับจากสังคม ปฏิบัติหน้าที่ช่วยงานอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน, ปฏิบัติหน้าที่ช่วยงานอาสาสมัครป้องกันภัยและยาเสพติด

แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

การ ดำเนินการ/ กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ														งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้เกี่ยวข้อง				
	พ.ค.๕๕	มิ.ย.๕๕	ก.ค.๕๕	ส.ค.๕๕	ก.ย.๕๕	ต.ค.๕๕	พ.ย.๕๕	ธ.ค.๕๕	ม.ค.๖๐	ก.พ.๖๐	มี.ค.๖๐	เม.ย.๖๐	พ.ค.๖๐	มิ.ย.๖๐			ก.ค.๖๐	ส.ค.๖๐	ก.ย.๖๐	
๑. จัดตั้งศูนย์ เยาวชนระดับ พื้นที่เขตบางซื่อ	↔																		-	-ศป.ปส. เขต -ฝ่ายปกครอง -ฝ่ายพัฒนา ชุมชน -กรรมการ ชุมชน
๒. จัดตั้งคณะ ทำงานคุ้มครอง และพัฒนา เยาวชนนอก สถานศึกษา เขตบางซื่อ	↔																		-	-ศป.ปส. เขต -ฝ่ายปกครอง
๓. สืบหาข้อมูล จำนวนเยาวชน นอกสถานศึกษา ในพื้นที่ชุมชน เขตบางซื่อ และ สภาพปัญหา ความต้องการ ๓.๑ สืบหา ข้อมูลจำนวน จากฐานข้อมูล ทะเบียนราษฎร		↔																	-	-คณะทำงาน คุ้มครองและ พัฒนาเยาวชนฯ -ศูนย์เยาวชน ระดับพื้นที่ เขตบางซื่อ -สน.ในพื้นที่, -ฝ่ายทะเบียน -ฝ่ายปกครอง, -ฝ่ายพัฒนาชุมชน -กรรมการชุมชน -อปพร., อสส. -ตำรวจบ้าน -อาสาสมัคร ป้องกันภัยและ ยาเสพติด

การ ดำเนินการ/ กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ																งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้เกี่ยวข้อง	
	พ.ค.๕๕	มิ.ย.๕๕	ก.ค.๕๕	ส.ค.๕๕	ก.ย.๕๕	ต.ค.๕๕	พ.ย.๕๕	ธ.ค.๕๕	ม.ค.๖๐	ก.พ.๖๐	มี.ค.๖๐	เม.ย.๖๐	พ.ค.๖๐	มิ.ย.๖๐	ก.ค.๖๐	ส.ค.๖๐			ก.ย.๖๐
๓.๒ ดำเนินการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ ของการ ดำเนินงาน	←	→																-	-ศป.ปส. เขต -ฝ่ายปกครอง -ฝ่ายพัฒนา ชุมชน -กรรมการชุมชน -สภาเยาวชนเขต
๓.๓ จำแนก กลุ่มเยาวชน นอกสถานศึกษา เพื่อดำเนิน กิจกรรมพัฒนา และช่วยเหลือ ตามความ ต้องการ			←	→														-	
๑) พัฒนาทัศนคติ ปรับเปลี่ยน พฤติกรรม <u>หลักสูตร</u> ค่ายเยาวชน อาสาทำดี เพื่อแผ่นดิน				←	→													เงินอุดหนุน รัฐบาล	-หน่วยงานทหาร -ศป.ปส. เขต -กรรมการชุมชน
๒) ศึกษาต่อ				←	→													-	-ฝ่ายการศึกษา -กศน. -สถานศึกษา ในพื้นที่หรือ ใกล้เคียง

การ ดำเนินการ/ กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ														งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ/ ผู้เกี่ยวข้อง				
	พ.ค.๕๕	มิ.ย.๕๕	ก.ค.๕๕	ส.ค.๕๕	ก.ย.๕๕	ต.ค.๕๕	พ.ย.๕๕	ธ.ค.๕๕	ม.ค.๖๐	ก.พ.๖๐	มี.ค.๖๐	เม.ย.๖๐	พ.ค.๖๐	มิ.ย.๖๐			ก.ค.๖๐	ส.ค.๖๐	ก.ย.๖๐	
๓) ฝึกอบรม และจัดหางาน				←	→														-	-ฝ่ายพัฒนา ชุมชน -รร.ฝึกอบรม กทม. -ศูนย์พัฒนาฝีมือ แรงงาน
๔) กิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ พัฒนาทำความเข้าใจ สะอาดชุมชน และศาสนสถาน, แสดงพลังสร้าง กระแสต่อนัน ยาเสพติด				←	→														งบพัฒนา ชุมชน เดือนละ ๕,๐๐๐บาท	-กรรมการชุมชน -ฝ่ายรักษาความ สะอาด
๕) การจัดแข่งขัน กีฬา / กิจกรรม นันทนาการ								↔											งบอุดหนุน รัฐบาล	-ฝ่ายพัฒนา ชุมชน -สน.ในพื้นที่
๖) กิจกรรมอาสา เพื่อสร้างการ ยอมรับจากสังคม - ปฏิบัติหน้าที่ ช่วยงานอาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่าย พลเรือน - ปฏิบัติหน้าที่ ช่วยงานอาสาสมัคร ป้องกันภัยและ ยาเสพติด										←	→								ค่าใช้จ่าย สนับสนุน การดำเนิน งาน อปพร. เดือนละ ๕,๐๐๐บาท	-ฝ่ายปกครอง -อปพร -อาสาสมัคร ป้องกันภัยและ ยาเสพติด

๖. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากงบประมาณประจำปี ๒๕๕๙ งบประมาณประจำปี ๒๕๖๐ และขอจัดสรรจากเงินงบกลางกรุงเทพมหานคร รวมทั้งงบเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ

ตั้งแต่ พฤษภาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๐ และดำเนินการติดตามต่อไปอย่างต่อเนื่อง

๘. แนวทางการบริหารความเสี่ยง

ในการดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเยาวชนนอกสถานศึกษา เขตบางซื่อ บางขั้นตอนหรือบางประเด็นอาจมีความเสี่ยงทำให้โครงการไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย จึงมีแนวทางในการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนี้

ประเด็น	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางในการบริหารความเสี่ยง
๑. การสำรวจเยาวชนนอกสถานศึกษา	- ไม่ได้ข้อมูล จำนวนเยาวชน และสภาพปัญหาที่แท้จริง	- ชี้แจงทำความเข้าใจในการใช้แบบสำรวจและแบบฟอร์มการรายงานผลการดำเนินการให้กับคณะกรรมการชุมชนและผู้เกี่ยวข้องในการสำรวจ
๒. เยาวชนและผู้ปกครอง	- เยาวชนต่อต้านไม่ให้ความร่วมมือ ผู้ปกครองไม่เข้าใจกลัวเสียชื่อเสียง	- ใช้กลไกการเข้าถึงเด็กและครอบครัวโดยการออกตรวจเยี่ยม พบปะ พูดคุย สอบถาม เพื่อสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ
๓. การยอมรับของสังคม	- สังคมบางส่วนไม่ยอมรับเยาวชนนอกสถานศึกษา มีทัศนคติในทางลบ	- จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความยอมรับและขอโอกาสจากสังคม เน้นการดำเนินงานจิตอาสา ให้เยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง และเข้าสังคม โดยส่วนรวมเห็นคุณค่า ความสำคัญ และพลังของเยาวชนกลุ่มนี้ภายใต้แนวคิด เปลี่ยนกลุ่มเสี่ยงเป็นพลัง
๔. งบประมาณ	- การดูแลเยาวชน งบประมาณบางส่วนไม่สามารถเบิกจ่ายได้ เจ้าหน้าที่/ผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนนี้	- การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวิเคราะห์ข้อเท็จจริง ในการปฏิบัติงาน โดยนำมาประยุกต์ให้เข้ากับระเบียบในการเบิกจ่าย -ขอรับการสนับสนุนจากองค์กรหน่วยงานเอกชน

ประเด็น	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางในการบริหารความเสี่ยง
๕. ความต่อเนื่องของการดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องเนื่องจากเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำระดับต่างๆ หรือ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ - มีงานนโยบายด้านอื่นๆเพิ่มขึ้นซึ่งอาจส่งผลในระยะยาว สถานการณ์ปัญหาอาจกลับมาเป็นเช่นเดิมอีก 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างระบบเผื่อระวังปัญหาในพื้นที่ โดยกรรมการชุมชน อาสาสมัครต่างๆ สำนักงานเขต สถานีตำรวจ - หน่วยงานรับผิดชอบหลัก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน ป.ป.ส และหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับ กระทรวงแรงงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ต้องติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๙. การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล
<p>ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (Output)</p> <p>ศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่เขตบางซื่อ สํารวจข้อมูลสภาพปัญหาของเยาวชนนอกสถานศึกษาในชุมชนเขตบางซื่อ จำนวน ๕๐ ชุมชน และดำเนินกิจกรรมพัฒนาเยาวชนตามแผนปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องครบทุกชุมชน ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๐</p> <p>ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (Outcome)</p> <p>๑. จำนวนเยาวชนนอกสถานศึกษาได้รับการพัฒนาโดยการเข้าสู่ระบบการศึกษา เข้ารับการฝึกอาชีพ ได้รับการช่วยเหลือและเข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่างๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐</p> <p>๒. การแพร่ระบาดของยาเสพติด และจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ยาเสพติดในเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง ๖-๒๕ ปี ในพื้นที่เขตบางซื่อลดลง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คณะทำงานคุ้มครองและพัฒนาเยาวชนฯ จัดประชุม ติดตามประเมินผลและสรุปผลการปฏิบัติงานทุกเดือน - เก็บสถิติข้อมูลจากใบลงทะเบียนการเข้าร่วมกิจกรรม - ข้อมูลรายงานผลการดำเนินการในระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (NISPA) - ข้อมูลของสำนักงานป้องกันและบำบัดยาเสพติดสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานคร และ ข้อมูลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรุงเทพมหานคร (ป.ป.ส. กทม.)

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑๐.๑ เยาวชนนอกสถานศึกษาได้รับการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนา อย่างทั่วถึง
- ๑๐.๒ สร้างกระแสสังคมให้เกิดความตระหนักรู้สามารถลดระดับปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระยะยาว และหมดไปในที่สุด
- ๑๐.๓ ป้องกันการก่อกำเนิดของเยาวชนกลุ่มใหม่ที่มีพฤติกรรมเสี่ยง
- ๑๐.๔ เยาวชนได้มีเวทีแสดงออก มีจิตสาธารณะต่อสังคม เกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเอง
- ๑๐.๕ นำแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันยาเสพติดเยาวชนนอกสถานศึกษาในชุมชนขยายผลไปยังหมู่บ้าน ชุมชนเมือง และสถานที่เสี่ยงต่างๆ ในพื้นที่เขตบางซื่อ

๑๑. ข้อเสนอแนะ

- ๑๑.๑ กระบวนการติดตาม ดูแล ค้ำครอง ช่วยเหลือและพัฒนา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อประคับประคองสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมายให้พ้นจากภาวะความเสี่ยง
- ๑๑.๒ การสนับสนุนงบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควรเป็นไปอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง การอนุมัติจัดสรรงบประมาณควรที่จะต้องสอดคล้องกับกรอบระยะเวลาปฏิบัติงานและปฏิบัติแผนการ
- ๑๑.๓ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเขต (ศป.ปส.เขต) เป็นศูนย์ประสานงานการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการศูนย์ฯ (ผู้อำนวยการเขต) ไม่มีอำนาจสั่งการโดยตรง การประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ ผู้แทนของหน่วยงานสับเปลี่ยนกันมาใช้ตัวบุคคลเดิม ทำให้การบูรณาการการติดตามไม่ต่อเนื่อง ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมหรือเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง
- ๑๑.๔ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านยาเสพติดของสำนักงานเขตยังปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ ไม่ต่อเนื่องและไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากมีงานประจำในหน้าที่ และงานนโยบายอื่นๆ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จึงเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนงานด้านยาเสพติดให้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กองป้องกันยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. (๒๕๕๙). คู่มือการดำเนินงานศูนย์เยาวชนระดับพื้นที่ ,
กรุงเทพฯ : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด

แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ : สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ : สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล
กรุงเทพมหานคร

แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ : สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล
กรุงเทพมหานคร

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) : สำนักยุทธศาสตร์และ
ประเมินผลกรุงเทพมหานคร

ดร.ชาติชาย ณ เชียงใหม่. (๒๕๕๘). หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน : การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

บทความการมีส่วนร่วมของประชาชน. (๒๐ กันยายน ๒๕๕๙). : กระทรวงสาธารณสุข

ยุพาพร รูปงาม. (๒๕๕๕) การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูประบบราชการ
ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต , สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

แนวคิดและทฤษฎี Luther Gulick [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก

<https://bovisualize.wordpress.com/๒๐๑๓/๐๑/๒๙/ทฤษฎี-กระบวนการบริหาร-POSDCORB/>

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ	นางสาวอรอนงค์ น้อยเสวก	
วันเดือนปีเกิด	๑ ตุลาคม ๒๕๐๗	
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร	
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตบางซื่อ เลขที่ ๙๙ ซอยกานต์ประภา ถนนริมคลองประปา แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร	
ประวัติการศึกษา	ระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
ประวัติการรับราชการ		
๑ มิถุนายน ๒๕๓๐	พนักงานปกครอง ๒	งานทะเบียน สำนักงานเขตดุสิต
๑ มิถุนายน ๒๕๓๒	พนักงานปกครอง ๓	หมวดทะเบียน สำนักงานเขตดุสิต สาขา ๑ สำนักงานเขตดุสิต
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓	เจ้าพนักงานธุรการ ๓	งานปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ
๑ ตุลาคม ๒๕๓๔	เจ้าพนักงานธุรการ ๔	งานปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ
๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๖	เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ๔	งานรายได้ สำนักงานเขตพระนคร
๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๘	นักพัฒนาชุมชน ๔	ฝ่ายพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตบางซื่อ
๑๖ มิถุนายน ๑๕๓๙	นักพัฒนาชุมชน ๕	ฝ่ายพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตบางซื่อ
๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑	เจ้าพนักงานปกครอง ๖	ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตปทุมวัน
๒๒ มีนาคม ๒๕๔๒	เจ้าพนักงานปกครอง ๖	ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตดุสิต
๑๕ มกราคม ๒๕๔๔	เจ้าพนักงานปกครอง ๖	ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ
๗ ธันวาคม ๒๕๔๙	เจ้าพนักงานปกครอง ๗ ว	ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ
๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ	ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางซื่อ
๔ มกราคม ๒๕๕๖	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ	หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตบางพลัด
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ	หัวหน้าฝ่ายปกครอง
ถึงปัจจุบัน		สำนักงานเขตบางซื่อ